

עטרת שלום

עלון שבועי שיעורי מוסדות קאמרגא בארה"ק – בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת תולדות

בס"ד, עשי"ק פרשת תולדות
כ"ח חשוון תשע"ב – שנה ג' גליון צ"ו

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

הרה"ג מוצי"ש ר"ת		
ירושלים	4:01	5:15
בני ברק	4:14	5:16
ניו יורק	4:13	5:15
מונטריאל	4:00	5:04

מברכים הודושי. מולד כסלה ליל טבת שנה 4636, 16 חלקים

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיִּגַשׁ וַיִּשָּׁק לוֹ וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רִיחַ בְּנֵי כְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַבּוֹ הוּי"ה (כו כז).

כדקא יאות, וכרסאי שלים עלייהו, ועבדי פולחנא, ובקע אורין דעלמא, וסליק ההוא פולחנא לעילא לאתריה, בגין דארעא לא אתתקנת לפולחנא אלא לישראל בלחודייהו, ובגין כך שאר עמין עעכו"ם הוו מתרחקי, דלא הוו שלמין בה כדהשתא, בגין דלא אתזנו אלא מתמצית.

אבל אצל עשו שהיה העיקר אצלו הגשמויות, לזה הקדים יצחק לברך אותו בעיני גשמויות כמ"ש הנה משמני הארץ יהיה מושבך שהוא גשמויות, ואח"כ בירכו ומטל השמים מעל ברוחניות, לרמוז שהרוחניות היתה אצלו מפילה.

ולכן אמר לו יצחק לעשו ואת אחיך תעבד כי כל השפע שלך מגיע מיעקב, ורק והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך שיעקב לא התנהג כרבעי או תקבל השפע שלא ע"י יעקב, ואז ח"ו ופרקת עלו ותשלום על בני ישראל כמבואר שם בוזה"ק.

ולפי זה יובן למה נתן יעקב לעשו כשחזר מפדן ארם את כל העדרים והפציר בו מאוד, כמ"ש קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח (ל: יא), לומר לו שכל מה שיש לך הוא מ'ברכתי אשר הבאת לך ולכן אין לך הכוח להרע לי, כי הרי בבית לבן קיימתי את כל התרי"ג מצוות כמו שאומר כאן רש"י על עם לבו גרתי, ולכן באמת לא פגע בו עשו מאומה ונכנע אליו.

(רעוא דרעוין תשע"א לפ"ק)

ממרן הארז"ל, שיש ד' בחינות ראה ריח ב' בני כריח שמיעה ריחא דבור, והם בחינת ד' אותיות הו"ה, בחינת חכמה בינה זו"ן ע"ש. וזה מה שאמרו ראה ריח בני שאתה יעקב בני המשכת מבחינת ראייה מוחין דחכמה לבחינת ריח שהוא זו"א, וגם המשכת בריח השדה לשכינה בחינת שדה תפוחין (שער הכוונות דרוש קבלת שבת ד"א), וכמו שאיתא בוזה"ק (ח"א קמב:): בריח שדה אשר ברכו הו"ה מאן שדה, דא שדה דתפוחים, שדה דאבהן עלאין סמיכו ליה ומתקנין ליה. היינו שיעקב תיקן כל פרצופי זו"ן, ועי"ז נעשה היחוד בשלימות, וכל זה הראה יצחק ליעקב.

ולזה כשבירך יצחק את יעקב הקדים ברכות הרוחניות לגשמויות, כמ"ש ויתן לך אלהים ממל השמים שהוא בחינת רוחניות כמו שאמרו במדרש (כ"ר סו ג) ויתן לך אלהותא. וגם מל מרמו למ"ל אותיות של שמות עסמ"ב, כידוע מכוונת מוריד המל (שער הכוונות דרוש עמידה ד"ה), ומשמני הארץ הוא ברכה גשמית, לרמוז שאצל יעקב היה העיקר הרוחניות והגשמויות מפל. ולזה משמני עה"כ בגי' אמ"ת, לומר שיעקב אבינו השתמש בגשמויות רק לדברים אמיתים של תורה ועבודה.

ולזה בירכו גם כן יעבדוך עמים וישתחו לך לאמים היינו שאם יתנהג כן, אז כל הגוים יקבלו השפע ממנו, ולכן יהיו ממילא נכנעים תחתיו, כי כל השפע יגיע ממנו, כמבואר סודו בוזה"ק (ח"א פד:): וז"ל: תא חזי בזמנא דישראל שריין על ארעא קדישא, כלא הוה מתתקן

צריך להבין אמרו ראה ריח בני כריח שדה דמה שייך לומר לשון ראה על ריח, והוי ליה לומר והריח ריח וגו'.

ואפשר לומר, דהנה פרש"י וז"ל: והלא אין ריח רע יותר משמץ העזים, אלא מלמד שנכנסה עמו ריח גן עדן. וכן איתא כאן בלקומי תורה ממרן הארז"ל, שיעקב עולה מספר גן עדן עה"א, וז"ש שנכנס עמו גן עדן.

והביאור בזה דהנה ידוע שכל תכלית עבודת האדם בעולם, הוא להפוך ולהעלות את כל הגשמויות שיש בעולם ולהפכו לרוחניות. והוא ע"י שיקיים עם הדברים הגשמויות את כל התרי"ג מצוות, ועי"ז הוא מעלה את הגשמויות לרוחניות.

וזהו ויגש וישק לו בחינת התקשרות נפש בנפש. ואז וירח את ריח בגדיו דדרשו חז"ל (סנהדרין לו:): אפילו ריקנין שבך מלאין מצות כרמון, רבי זירא אמר מהכא, וירח את ריח בגדיו אל תיקרי בגדיו אלא בוגדיו. היינו דהרי הבגדים הם היצוניות של האדם בחינת גשמויות, ומכל מקום הרגיש בהם יצחק אבינו ריח של גן עדן, שהרגיש שיעקב הפך והעלה את כל הגשמויות לרוחניות ממש, וראה שהם מלאין מצות כרמון. ולכן ויברכהו אפילו בדברים גשמיים, כי ראה שיש לו כלי קיבול לקבל כל השפעות, שהרי ישתמש בהם רק לדברים רוחניים.

ולפי זה יובן טעם למה כתוב ראה דלכאורה אינו מובן כלל פירושו. אך לפי דרכינו יבואר דהנה איתא בעין חיים (שער אח"פ פ"א)

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

**וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרַעַב הָרֵאשׁוֹן
אֲשֶׁר הָיָה בַיָּמֵי אַבְרָהָם וְגו' (כו א).**

האי מלכד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם אין לו שחר, וכי סלקא דעתך דזה הוא עצמו הרעב שהיה בימי אברהם שהוא יותר ממואה וששים שנה. אלא דעיקר רעב בשפוגמין באיזה מדה ומונעין השפע ממדה ואת נמשך הרעב, כי נפסק שפע של מדה זאת. ובימי אברהם פגמו בחסד, והוצרך אברהם לירד למצרים למקום שיש נפילות אהבה רעות ערות הארץ שטופי זמה, ובירד משם רכוש רב על ידי שעמד בנסיון, והעלה מיין נוקבין ותיקן את המדה, ונתבטל הרעב. ובימי יצחק היה הרעב שפגמו בגבורה ברציחה וכעס ואש בגאווה, היה רעב מזה המדה, וזה הרעב של יצחק היה מלכד הרעב הראשון שהיה בימי אברהם שגם הרעב של אברהם היה גם כן בימי יצחק, כי פגמו גם במדת החסד, ולכן רצה יצחק לירד למצרימה, לתקן רעב יובש שפגמו במדת החסד רעב של אביו, ואמר לו הקב"ה אתה עולה ואתה תתקן במקומך.

(היכל הברכה' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בְּבְרֵךְ (כו ז).

ביאר מרן הריב"ש טוב משנה (אבות פ"ה מכ"ב) שלשה דברים, עין טובה, רוח נמוכה, נפש שפלה, מעולם התיקון, וכנגדם עין רעה גבוהה נפש רחבה. וצדיקים מהפכין כל המדות רעות לעבודת השם, כמעט וישב יצחק עשה יושב ותיקון בגר"ד ג'בוהה רעה ר'חבה, כי הצדיקים מהפכין כל מדות רעות לעבודת השם, ויגב"ה לבו בדרכי השם (דב"ב ג' ז). עינו רע"ה על עצמו שעדיין לא יצא כלל בעניני עבודה ולא התחיל בה. ואתהלכה ברחב"ה (תהלים קיט מה).

ואחר שנתן התנא סימנים, וכדי שלא ימושך טעות למפשי העולם, אמר 'מה בין' שאתה לא תכיר אותם בטפשות אלא הוא מסור לבוחן לבות, 'ואלו אוכלין ואלו יורדין' אבל לא תכיר אותם אע"פ שנתתי לך סימנים מובהקים, ועיקר להיות דבוק בדביקות בצדיק אמת ובתורה לשמה לפי יכלתו וינצל מכל אלה. הקדמה

(נתיב מצותיך' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

**וַיִּחְפְּרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בְּנֶחֱל וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֶר
מִיָּם חַיִּים (כו ט).**

רצה לומר ידוע הוא שיצחק אבינו ע"ה הוא בחינת גבורות קדושות, והוא שורש של הגבורות, ועבדי יצחק הם שמות אלקי"ם קדושים גבורות, המתפשטים למטה לחפור ולדרוש בבני ישראל, אם הם עושים עבודתם

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כְּיּוֹם אֶת בְּכֹרְתָךְ לִי (כה לא).
אפשר לומר בדרך רמז, כי לכאורה קשה מהו הלשון כיום כמו שכבר הקשו המפרשים. ונראה לי לתרין, דאיתא (מדרש רבה תהלים צה ובספר אור זרוע) ששתים יום הוא שבת. וזה ידוע מהספר הקדוש פרשת דרכים (דרוש ראשון) שמסתפק אם בני יעקב היו בכלל דין בני נח, ואז היה אסור להם לשבות את השבת, כמו שאיתא במסכת סנהדרין (נה): עכו"ם ששבת שבת חייב מיתה, ואם הם כן יצאו מכלל בני נח ונכנסו לכלל בני ישראל, אז הם מחויבים לשבות את השבת קודש. אבל זה אומר שיעקב אבינו פשיטא שיצא מכלל בני נח, שהרי הוא קיים את כל התורה הקדושה אפילו קודם שניתנה בהר סיני, וממילא היה ג"כ שומר את השבת כהלכתו, וכמו שאמר הכתוב בפרשת וישלח (לכ ה) 'כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ופרש"י גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי. היינו ששלח יעקב לאמור לעשו, שלא יחשוב שבבית לבן לא קיים את התורה הקדושה, וממילא הוא יכול חו"ש לעשות לו כמוב בענינו. אבל עשו הרשע היה אסור לו לשבות את השבת ואף לא רצה לשבות. וממילא לא היה יכול עשו לעשות את העבודה. וזה מזה שאמר לו יעקב מכרה כיום שיו"ם הוא בחינת שבת, והוא שידק רק לי ולא לך, וממילא מוכרח אתה למכור לי את בכרתך. כן נראה לי לומר, ואם שנית השם יתברך והוא רחום יכפר.

(מ'עשה שלום' מרבנינו שלום מקאמרנא)

קול יעקב בחשאי, אזי ידים של עשו הרשע מסורין ליעקב.

(היכל הברכה' מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

**וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֵךְ אֶת יַעֲקֹב וַיְהִי אָף
יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וַנְּעִשׂוּ אַחִיו
בָּא מִצְרָיִם (כו ט).**

רצה לומר, כתב דודי מו"ר הרב הקדוש מו"ה צבי מוידיתשוב זלה"ה בספרו עמרת צבי לצדיק פ' וישב, ויהי אך יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו אמרו בוהר (ח"א קמ"ד). אל תקרא מצידו אלא מצדו. ר"ל כשיצא יצא יעקב שהוא בר ישראל מאת פני יצחק אביו שהוא עבודה מתוך אהבה, בשברון לבו הכשר באמונה ובטחון שהוא בחינת פנים, וכן כשיצא מבית המדרש מלימוד תורה לשמה, ואם הוא סובר בדעתו שיצא שסובר הוא שיצא ידי חובתו, שהוא מעט ישות בלבו, אז תיכף ומיד ועשו יצר הרע נעשה לו אחיו ובא מצידו. והמשכיל דקדושה יבין שכן הוא האמת.

(ב'ן בית' מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא)

להשי"ת באמת לשמא דקבה"ו, לזה עב"די עולה מספר פ"ו שם אלקי"ם, בנח"ל הוא מלכות שמים היינו ביסודה דילה, ששם באים העלאת מ"נ מבני ישראל היינו מרעותהן דלכב, שעושין תשובה שלימה לפני השי"ת, לזה עולה בנח"ל צ' בחינת יסוד צדיק, ושם הם רואים אם בא שם רעותין דלכא כלב שלם, כי הם רוצים שיהיו להם על איזה דבר לקמרג ח"ו על ישראל, אעפ"י שהוא ג"כ רצון הא"ם ב"ה, אעפ"כ מחמת שהם גבורות מוכרחים הם לקיים שליחותם, וכשכאבו לשם וימצאו שם באר מים חיים שנובע בכל עת ובכל שעה רעותין דלכב של ישראל ולא פסיק לעלמין, ונמתקו שם כל הגבורות, עד שגעשה מגבורות חסדים טובים באר של מים חיים עלינו ועל כל ישראל אמון, וכל זה הוא כשבאים שם וימצאו רעותין דלכא של כל כללות ישראל, לזה בכללות ישראל לא נמצא שום דין.

והוא כמו ששמעתי מאמו"ר הרב הקדוש מו"ה יצחק יהודה חיאל וזה"ה, על פסוק 'אפס קצהו תראה וכלו לא תראה' (בלק כג ז) הובא במסורה ב"פ וכלו יש בתנך, וכלו דין, וכן 'חכו ממתקים וכלו מחמדים' (שה"ש ה טו), רצה לומר 'אפס קצהו תראה' היינו בפרמיות של ישראל יכול למצוא איזה חטא ועון, אבל וכלו בכללות ישראל לא תראה, והמעט כי כללות ישראל הם 'חכו ממתקים וכלו מחמדים' לפני הקב"ה ודפח"ח.

לזה כשבאים הגבורות קדושות למקום כללות ישראל שהוא בנח"ל ורואים שנוצר ח'סד מחדש חסד חסדים טובים, לאלפים שהם ישראל בסוד אלפי ישראל (במדבר א טו) כנודע, לזה אפילו גבורות אלו ימצאו ג"כ שם באר הנובע מים חיים בכל עת ובכל שעה.

(ב'ן בית' מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא)

**וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמֶר
הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יָדָיו עֲשׂוּ (כו כב).**

הנה עשו"ו ראשי תיבות ע"שה ש'מים ו'ארץ (תהלים קמו ו). נולד בקדושה שיהיה מארי דעובדין טבין לעשות בידים מצות ועובדין ויעקב בקול, וכשעשו הרשע יצא אל הקליפות ונעשה רשע, יעקב נטל גם חלקו הטוב של עשו הרשע, ולזה אמר אנכי עשו ככרך (כו ט) ממש, כי נטל נשמתו וחיותו וחלקו, וזהו תומים בבטנה (כה כד) דקאי על יעקב. וזהו והידיים של יעקב הם ידי עשו ממש, כי לקח הטוב של עשו שהיה לו לעשות בידים מצות ולהיות מתמכי תורה, וכיון שהרשיע לקח ממנו הידיים, והשפע והמוזן של חיזונית עולמות ירד ע"י יעקב שנמל הידיים מידי עשו, וכשהקל

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דקדוק בכתובת התפילין. סימן לו

אחרונה, דזה לשון מרן [האר"י] הזהר שאין כוונתי לומר שיניח הה"ן פרודות, כמצוייר לעיל, אלא הענין הוא, כי בעת שכותב יכתבנו בדרך זה, שיכתוב תחלה אות יו"ד, ואח"כ יכתוב ויצייר עליו צורת ה' בשלימותה, ויעבור הקולמוס על היו"ד גם כן בשוה לשאר צורת ה', דהיינו ה', ויעשנה כשאר כל הה"ן, וכן על דעת זה יעשה באות ה' השניה, עכ"ל. ומי נתנו להם רשות לשנות הצורות, וכל זה גרם לנו עונותינו המרובים שסופר בור כתוב עם כוונת האר"י, והוא רוצה להראות ולפשוט רגלו שהוא יודע לכתוב בתמונה, ומשנין, ועתידין ליתן את הדין על זה:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

בקיצור: ענין כתיבת שם זה, הוא זה, כי תחלה יכתוב אות י', ויעשה קוצי קדמאה, ואח"כ קוצי תניינא, ואחר כך תליתאי. אח"כ יכתוב אות ה', וכדי להורות ענין חיבור אות יו"ד בה', אין לכתוב ה' זו כשאר הה"ן. אבל קודם שיכתוב ה', יכתוב צורת אות י', ואח"כ ישרים צורת ה', כי יתפשט קו אחד לאורך, וקו אחד לרוחב, וקו ג' תלוי ועומד, כזה ה', וזבה נמצא, שאות י' קשורה באות ה'. אח"כ אות ו'. אח"כ יכתוב אות ה' שנייה, דוגמת ה' ראשונה. אמנם יש שינוי אחד, כי תמורת מה שכתבנו שיעשה צורת י' בקרן זווית הימני דה' ראשונה, יעשה צורת ו' בקרן זווית, וזהו צורתה ה', והנה בזה כל ההו"ה קשורה ביחד. והזהר שאין כוונתי לומר שיניח הה"ן פרודות, כמצוייר לעיל, אלא הענין הוא, כי בעת שכותב יכתבנו בדרך הנ"ל, שיכתוב תחלה אות י', ואח"כ יכתוב ויצייר עליו צורת ה' בשלימותה, ויעבור הקולמוס על היו"ד גם כן בשוה לשאר צורת ה', ויעשנה כשאר כל הה"ן, וכע"ז יעשה באות ה' השניה.

ז. וכ"כ מהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע בספרו **פרי קודש הילולים** על פ"ח שם, וז"ל: מכאן שלא יהא אפילו נראה לעין אות ה' התקועה בראש הה', כמו שמכוונים קצת שוטים טפשים מראים שיוודעים התמונה, ונראה בראש הה' אות י' תקועה, אבל זאת הה' צריכה להיות כשאר הה"ן. וכ"כ **החתם סופר** (שו"ת יו"ד סי' רעא) וז"ל: ואמנם נ"ל דלא היתה כוונת המחברים הנ"ל [המשנת חסידים מס' תפילין פ"ב מ"ד] לשנות בצורת האותיות כלל, רק בשעת כתיבה יכוון כך, וימשוך האותיות בידו כך, אמנם כשנגמר הכתיבה לא ירגיש אדם בזה כלל, ולא יהיה שום שינוי באותיות השם הקדוש משאר תמונות אותיות כלל, וחלילה לשנות אפילו כל שהוא מפני דברים הנאמרים בחשאי.

א. צורות האותיות וקדושת השם כבר ידוע לסופרים וכבר קבלנו ממרן האר"י. שכל הצורות כשרין, ולכן אין להאריך בזה. וצורת ח"ת יש לה שלשה ציורים, שני זיינין^ב, וא"ו זי"ן^ג, ח"ת כדעת רש"י. ובאות שהוא מן הגבורה כגון וחרה"י חמץ וכיוצא, יכתוב שני זיינין. ובחסד כגון חלב מחר וכיוצא, יכתוב כדעת רש"י. ושאר האותיות יכתוב ו' ז', והכל כשרים ואין עיכוב בדבר אלא לכתחלה, כך העלה מורי דודי רבינו **צבי מזודיטשוב ז"ל**:

ב. בענין כתיבות השם הנכבד יש לי עירעור גדול על הסופרים במה שמשנין צורת ה' ראשונה מצורת ה'

א. **פ"ח** (שער התפילין פ"ד) - ושאלתי למורי זלה"ה, אם יש סמך אל השניין רבים שראינו בענין צורות כתיבות האותיות, בין הספרדיים והאשכנזים, והשיב לי, כי יש סמך לכולן, וסודות ורמזים למעלה, וכמו שראינו בעיינינו בתוך הדרושים והיחודים שלו, לכמה מיני ציורים וציורפים משתנים צורת האותיות. וכ"ה **בשעה"כ** (ענין תפילין סוף דרוש ב), **ובטעמי המצות** (פרשת האזינו).

ב. כדעת **ר"ת** (מנחות כט ע"ב תוס' ד"ה דחטריה) - ר"ת פירש באמצע גגו של חית גבוה מעט, כמו חטרתא דגמלא דבאמצע כזה ז"ל.

ג. **האר"י ז"ל**, כזה ז"ל, עיין משנת חסידים (תיקון תפילין פ"א מ"ט).

ד. **רש"י** (מנחות כט ע"ב ד"ה חטרי) - לגגו של חית עושין למעלה כעין חוטר כזה ז"ל, כלומר הקב"ה חי שוכן ברומו של עולם, ח"ת היינו חי. ועיין במג"א (סק"ג) בדעת רש"י.

בענין כמה סוגי כתב שונים בתפילין. עיין בשו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' קכ) שכתב ששינוי בסוג הכתב אינו מעכב, והכל כשרים זה לזה, ע"ש.

ה. עיין **ב"י** (ד"ה ומצאתי כתוב) - ומצאתי כתוב על מאי דאמרין חזינא לספרי דוקני דחטרי לגגיה דח"ת, יש לתמוה על הסופרים שאין חוששין לזה אלא בח"ת דוחרה, שהרי בכולן צריך זה התיקון, וכן כתוב בסמ"ק (סי' קנג), ואולי חששו לזה בעבור שיסתלק חרון אף שעשו אותה גבוהה למעלה, אבל בחית"ן אחרות עשו כדברי רש"י, ונראה לפי האמת שאינו פוסל שהרי לא אמרו אלא חזינא לספרי דוקני שנראה שהמדקדקים עושים זה לא שנראה להכרח לעשיית האות ומכל מקום טוב הוא לעשותם בכולם עכ"ל.

ו. **פ"ח** (שער התפילין פ"טו). כדי להבין דברי רבינו נביא לשון הפע"ח

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

קום לך פְּדִנָה אֲרָם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אֲבִי אִמְךָ וְקָח לְךָ מִשֵּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לֶבֶן אָחִי אִמְךָ (כח ב).

אב"ד עיר-חדש למרום, וקרא בקול שמחה, ברוך הבא רבי מו"ל טוב מוחותן רבי אייזיקל קאמאנער. ולהעומדים שם אמר, הלא תדעו כי מלאך אלקים המחותן רבי אייזיקל קאמאנער שקיים הבטחתו, וראיתיו במלבושי שבת ויום טוב כעל כבוד חופה. והיה מספר והולך באיזה מלבושים הלך, ואיך היו נראים. ואמרו כולם, כי יתאמתו הדברים כהוותן וכצורתן והוא פלא.

הקדמת ספר מגילת ספר (מהרה"ק רבי חיים יעקב מדאמנין אב"ד עיר-חדש)

אתו, והלך לבית רבינו והתראו באהבה פנים בפנים. ובתוך השיחים הציע לפניו רבינו לבוא אתו בקשרי שידוך, היינו שיקח לו לחתן את נכדו הרה"ק רבי אברהם מרדכי, והוא כמשיב, הן הן הדברים הנקנין באמורה. ובאופן שרבינו בעצמו יהיה מהשושבינין על החתונה, והבטיחו, ואמר הן. אבל לדאבון לב לא עלתה בידו, כי בני לבני, נח נפשיה דרבינו.

יהי היום יום אפריון ובעת עמוד צל כבוד החופה, נשא עיניו הרה"ק רבי חיים יעקב מדאמנין

מסופר סיפור נפלא אודות השידוך של רבינו הרה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זי"ע. כאשר פעם אחת שבת זקנו רבינו הנה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע בעיר פרעמישלא, והנה כשבת קודש בכוקר עמד רבינו אצל החלון תפוס שערפים, והנה רואה את הרה"ק רבי חיים יעקב מדאמנין אב"ד עיר-חדש, יוצא ממבילת מקוה. כשראה אותו אמר למשמשו שרואה על האיש הזה כי אתו שרי נהורא, ואיוותה נפשו לדבר עמו. והלך מיד משמשו ואמר לו שרבינו רוצה לדבר

עטרת זקנים

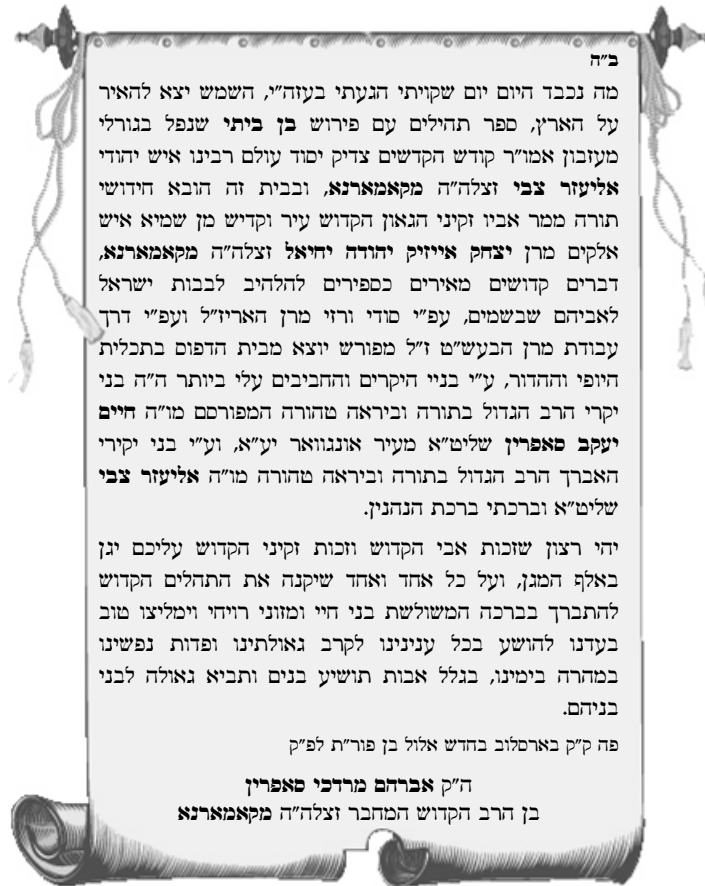
יומא דהילולא ממאורי הדורות

רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי בן רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א ל' מרחשוון [אדר"ה כסלו] תש"ב ספר תהילים עם פירוש בן ביתי

[גבורות הוי"ה], כמו שאמרו בזוהר הקדוש מלשון יוקטפת מלילות,

אז ישמע כל תהלתו, יקרא ספר תהילים מראש ועד סוף, ובוה ממתיק כל הדינים. ובפרט אצל רבינו בעל הידמשק אליעזר, שהיה אומר לתלמידיו (כעדות תלמידו הרח"ק בעל היקדושת אהרן מהאדאס זצ"ל) בעת שעשו פדיון נפש הנ"ל, דהיינו שאמרו כל ספר התהילים בלי הפסק, לאמרו או ביחידות או כל הצבור ביחד, שאפילו לאמירת אמן היא שמה רבא לא יצטרכו להפסיק.

בשנת תרפ"ו מסר רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א את התהילים לבנו רבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל היפרי חיים להוציאו לאור עולם את הפירוש 'בן ביתי' על תהילים, יחד עם אחיו הרח"ק רבי אליעזר צבי זצ"ל הי"ד, ולא יחסכו על דפוס נאה וכתב נאה למען אשר יצא כלול ביופיו והדרו, וכתב עליו הקדמה המובא במסגרת.

אחר הסתלקות רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל הידמשק אליעזר ביום כ"ד אייר תרנ"ח, בין חפצי וכתבי הקודש שהשאיר אחריו ונפלו לירושה לבנו ממשיך דרכו רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, היה הספר בן ביתי פירוש על ספר תהילים, ובתוכו משובצים אבני חן דברי תורה מאביו רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א.

וידוע גודל מעלת אמירת התהילים בבית רבותינו הקדושים שאמרו אותו בלי הפסק כל הספר, כמובא בשם רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי צבי הירש מזידיטשוב זצוק"ל בספרו הקדוש יצבי לצדיקי' על הזוהריק פרשת ויחי על הפסוק (תהילים קו ב) מי ימלל גבורות הוי"ה ישמע כל תהלתו, וז"ל: מרבתי קבלתי פירוש הפסוק 'מי ימלל' היינו מי שרוצה למלל ולשבר הדינים

ב"ה
מה נכבד היום יום שקיויתי הגעתי בעזה"י, השמש יצא להאיר על הארץ, ספר תהילים עם פירוש בן ביתי שנפל כנורלי מעזבון אמו"ר קודש הקדשים צדיק יסוד עולם רבינו איש יהודי אליעזר צבי זצלה"ה מקאמרנא, ובכית זה הובא הידושי תורה ממר אביו זקני הגאון הקדוש עיר וקדיש מן שמיא איש אלקים מרן יצחק אייזיק יהודה יחיאל זצלה"ה מקאמרנא, דברים קדושים מאירים כספירים להלחיב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, עפ"י סודי ורוי מרן האריז"ל ועפ"י דרך עבודת מרן הכעש"ט ז"ל מפורש יוצא מבית הדפוס בתכלית היופי וההדרו, ע"י בניי היקרים והחביבים עלי ביותר ה"ה בני יקרי הרב הגדול בתורה וביראה מהורה המפורסם מו"ה חיים יעקב סאפרין שליט"א מעיר אונגוואר יע"א, וע"י בני יקרי האברך הרב הגדול בתורה וביראה מהורה מו"ה אליעזר צבי שליט"א וברכתי ברכת הנהנין.

יהי רצון שזכות אבי הקדוש וזכות זקניו הקדוש עליכם יגן באלף המגן, ועל כל אחד ואחד שיקנה את התהילים הקדוש להתברך בכרכה המושלשת בני חיי ומוזוני ריחיה וימליצו טוב בעדנו להושע בכל ענינינו לקרב גאולתינו ופדות נפשינו במהרה בימינו, בגלל אבות תושע בנים ותביא גאולה לבני בניהם.

פה ק"ק בארמלוב בחדש אלול בן פור"ת לפ"ק

ה"ק אברהם מרדכי סאפרין
בן הרב הקדוש המחבר זצלה"ה מקאמרנא

מכתב שלום

עד שישקה בהמתו, וזה אע"פ שגם האדם הוא צמא, וכל זה בזמן שאין האדם במצב סכנה אלא שהולך לאכול ולשתות סעודת היום חייב מדינא דגמרא להקדים לבהמה בין באכילה ובין בשתייה. משא"כ כשאדם במצב סכנת רעב או צמא, האדם קודם, וזה נלמד מדין רבקה שנתנה לאליעזר לשתות קודם לגמלים להוציאו מכלל סכנה, ולכאורה הוא הדין באכילה דפקוח נפש דוחה כל התורה, וממשיך רבינו הקדוש לבאר, שרבקה נתנה לו רק מעט ולא די סיפוקו, להוציאו מכלל סכנה, כמו שמדויק רבינו מדכתיב לשתת חסר ואו, אבל לא די סיפוקו לרוות צמאונו, ועכשיו שיצא מכלל סכנה הדרא דינא, וחל עליה ליתן לגמלים לשתות מקודם כדינא דגמרא כששניהם צמאין, ולכן נתנה לגמלים שתיית די סיפוקו מקודם לאליעזר.

וממשיך רבינו הקדוש לבאר דגם כאן כתיב לשתת חסר ואו, שאע"פ שנתנה לגמלים לשתות כדי סיפוקו, מ"מ הפסיקה באמצע דרך שתייתו, שהרי הם יכולין ודרכם לשתות עוד לכמה ימים, הרבה יותר ממה שנתנה להן, כמו שכותב רבינו הקדוש שאובסין אותן להרבה ימים, ע"כ פסקה מלהשקותן וגמרה להשקות לאליעזר שתיית די סיפוקו, מזה המעשה השניה שהפסיקה באמצע שתיית הגמלים אחר שיצאו מכלל צמאין דהיינו ששתו די סיפוקן, ונתנה לאליעזר לשתות מקודם חזינן שבשתייה אין צריך ליתן לבהמה קודם לאדם בעת שהבהמה אינה בכלל צמאון, ועכ"פ שיכולה ודרכה לשתות יותר, וממעשה השניה הזה למד רבינו הקדוש שמכאן הביא ראה ספר חסידים הנ"ל שאדם קודם לבהמה, היינו בזמן כשהבהמה אינה צמאה רק למלאות האבסה והאדם הוא בצמא האדם קודם, וזה שכותב רבינו הקדוש הטעם בור זהב על דברי ספר חסידים הנ"ל על מה שאין מקדימים בשתייה בהמה לאדם, וז"ל: כיון שאין זמן קבוע לשתות בהמה כמו לאכילה, ועוד כמה מיני בהמות יש ומיני צאן שיכולים להתקיים איזה חדשים בלי שתייה. משמע מדבריו הקדושים דאיירי שהבהמה אינה בכלל צמאה אלא למלאות אבסה וכדו', ולכאורה נלמד מהדברים כאן דהוא הדין יהיה באכילה שאם הבהמה אוכל רק למלאות אבסה האדם קודם ודין אחד הוא עם דין ספר חסידים הנ"ל בשתייה, רק הדין שייך יותר בשתייה כי בשתייה הדרך הוא כך שאדם בשעת צמאון אין הבהמה בכלל צמאון, כלשון רבינו הקדוש בור זהב שאין זמן קבוע לשתות בהמה כמו לאכילה משא"כ באכילה האדם והבהמה רעבים בזמן אחד.

לכבוד מערכת עטרת שלום קאמרנא

המוצאים לאור בטוב טעם ודעת מידי שבת בשבתו אמרות טהורות ופנינים יקרים מרבוח"ק מקאמרנא זיע"א.

הנה בעת עיוני בשבת ההעלי"ט על דברי רבינו הקדוש בספרו היכל הברכה פרשת חיי שרה (פרק כד פסוק כב) ויהי כאשר כלו הגמלים לשתות, כותב רבינו הקדוש בזה הלשון: לשתות מלא ואו, כי בחכמה כלכלה דבריה, כי באכילה הבהמה קודמת, וכן בסתמא בשתייה, אבל דרך הגמל אובסין אותו באכילה ושתייה להרבה ימים, וכאן היה הוא בסכנה ואדם קודם, וזהו ותמהר ותשקהו (פסוק יח) להסיר הסכנה, אבל לא ששה די ספוקו, וזהו ותכל להשקותו (פסוק יט) באמצע השתייה, כדי להקדים לבהמה די ספוקין הכרחי וזהו לשתת (פסוק יט) חסר, וחזרה להשקות לאליעזר לרוות צמאונו, וחזרה להשקות הגמלים כדרכם לשתות על כמה ימים, וזו לשתות מלא, עכ"ל.

והנה לכאורה מדברי רבינו הקדוש משמע שדינא דגמרא (ברכות מ.) דאמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת, הוא הדין בשתייה, והחיוב לאדם קודם שישתה ליתן לבהמתו מקודם, רק במעשה דאליעזר לא נהגה רבקה כן מפני שהיה הוא בסכנה נתנה לו לשתות קודם הבהמה.

ולכאורה דעת רבינו הקדוש דלא כפסק המגן אברהם (סימן קסז יח) בשם ספר חסידים, וז"ל: אבל לשתות אדם קודם כדאשכחן ברבקה שאמרה שנתה וגם גמליך אשקה. ולכאורה מדברי רבינו הקדוש משמע דמהכא אין ראה לדין זה ואולי אפילו ההיפך, (ועיין באור החיים על התורה כאן שביאר כעין דברי רבינו הקדוש על דרך דרוש), וביותר הדבר אומר דרשוני שרבינו הקדוש בעצמו פסק בספרו 'שלחן הטהור' על אורח חיים (סימן קסז זר זהב אות ד') כפסק המגן אברהם בשם ספר החסידים הנ"ל, וז"ל: ולענין שתייה אין קפידא, כיון שאין זמן קבוע לשתות בהמה כמו לאכילה, ועוד כמה מיני בהמות יש ומיני צאן שיכולים להתקיים איזה חדשים בלי שתייה, אבל אם ניכר לו שהוא צמא כגון בסוס, אסור לו לשתות עד שישקה בהמתו, עכ"ל.

ונלענ"ד לתרץ מה שעלה בדבוק חברים בענין זה, דזה פשוט מדינא דגמרא הנ"ל, דאדם כשתוא רעב יוש לו גם בהמה רעבה, דבהמה קודמת, והוא הדין בשתייה כשאדם צמא ובהמה צמאה, הבהמה קודמת, כמבואר מדברי רבינו הקדוש הנ"ל בהיכל הברכה, וכן משמע מסוף דבריו ביזר זהב הנ"ל אם ניכר לכל שהוא צמא כגון בסוס אסור לו לשתות

ח. י. ב. ג. י. ב. ש.

מחובשי ספסלי בית המדרש 'עטרת שלום' קאמרנא